

07

TEMİZLİK

1. İslam dininin temizlik konusuna yaklaşımını ayet ve hadislerle kavrar. (Hem maddi hem manevi temizliğe bakışı, İslam dininin çocukları manevi kirlilerden uzak kabul ettiğini benimser.)
2. Temizliği maddi ve manevi yönüyle kavrar.
3. Abdest ve gusül almayı bilir.
4. Tövbenin manevi temizlik olduğunu bilir.

1. TEMİZLİK İMANDANDIR

Kazanım

İslam dininin temizlik konusuna yaklaşımını ayet ve hadislerle kavrar.
(Hem maddi hem manevi temizliğe bakışı, İslam dininin çocukları manevi kirlerden uzak kabul ettiğini benimser.)

Öğretici Notu

İslam dininin temizliğe verdiği önem anlatılır. Temizliğin, aklın, kalbin, bedenın, yiyeceklerin, içeceklerin, giyeceklerin ve çevrenin maddî pisliklerden arındırılması, manevî kirlerden uzak tutulması olduğu izah edilir. İnsanın hem bedenem hem de ruhen arınma, kendisine sıkıntı veren maddi ve manevî kirlerden temizlenme ihtiyacı duyduğu ifade edilir. İslam dininin temizliğe son derece önem verdiği, yapılacak ibadetleri temizlik şartına bağladığı vurgulanır.

Temizliğin sağlık için de çok önemli olduğu; temiz insanların, temizliğe dikkat etmeyenlere göre hem beden hem de ruh bakımından daha sağlıklı olduklarını belirtir. Mutluluğun en önemli şartlarından birinin kişinin maddî ve manevî kirlerden arınması ve temiz olması olduğu ifade edilir.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım, Soru-Cevap

Materyal

Balonlar

Etkinlik

Bu etkinlikte çocuklarla keyifli bir oyun oynanacak ve sınıf beraberce temizlenecektir.

Öğretici, çocuklara bir oyun oynayacaklarını söyler ve her çocuğa iki balon verip şişirerek ayak bileklerine bağlamalarına ister. Oyunu çocuklara şöyle anlatır: “Bu oyunda iki kuralımız var. İlki arkadaşlarınızın ayağındaki balonları patlatmaya çalışmak. İkincisi kendi balonlarınızın patlatılmaması için kaçmak.” Bu açıklamadan sonra öğretici oyunu başlatır ve oyun en son balon kalıp birinci belli olana kadar devam eder.

Bu keyifli ısınma aşamasından sonra öğretici “Çok eğlendik ama sınıfımız patlayan balonun parçalarıyla biraz kirlendi çocuklar. Biliyorsunuz dinimiz İslam temizlik konusunun üzerinde özellikle durmuş ve temizliği övmüştür.” der ve aşağıdaki ayet ve hadisleri çocuklara okur:

“Allah, temizdir ancak temiz olanları kabul eder.” (Tirmizi, Tefsîrû'l-Kur'ân, 2)

“Temizlik imanın yarısıdır.” (Müslim, Tahâre, 1)

“Şüphesiz Allah, çok tövbe edenleri sever, çok temizlenenleri sever.” (Bakara, 2/222)

“(Bu abdest ve teyemmüm emriyle) Allah size herhangi bir güçlük çıkarmak istemez. Fakat o sizi tertemiz yapmak ve üzerinizdeki nimetini tamamlamak ister ki şükredesiniz.” (Mâide, 5/6)

“Hani (Allah) kendi tarafından bir güvenlik olarak sizi hafif bir uykuya daldırıyor; sizi temizlemek, sizden şeytanın vesvesesini gidermek, kalplerinizi pekiştirmek ve ayaklarınızı sağlam bastırmak için üzerinize gökten yağmur yağdırıyordu.” (Enfâl, 8/11)

Daha sonra öğretici “Madem Rabbimiz temiz olanları seviyor, haydi biz de sınıfımızı temizleyelim ama şöyle bir yol izleyelim: Herkes yerden 3 balon parçası alsın ve alırken aldığı o parçayı bir şeye (nesne, kavram, duygu, vs...) benzetsin ben de not alayım” der.

Tüm sınıf temizlendikten sonra öğretici çocukları 3'e ayırır ve not ettiği kelimeleri de 3'e ayırarak her bir gruba verir ve bu kelimeleri kullanarak bir hikâye yazmalarını ister. Hikâye yazılırken verilen her kelimenin kullanılması zorunludur ve her grup zorunlu olarak “Temizlik imanın yarısıdır.” hadisini kullanır.

Çocuklar hikâyelerini tamamladıktan sonra her grubun sözcüsü hikâyelerini okur ve hikâyeler üzerine sohbet edilir.

Değerlendirme Soruları

1. Temizlik neden önemlidir?
2. Temizlikle ilgili ayet ve hadis örnekleri verebilir misiniz?
3. Temizliğe dikkat edilmediği takdirde dünya nasıl bir yer hâline gelir?

Günün Mesajı

“Temizlik imanın yarısıdır.”

(Müslim, Tahâre, 1)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

2. MADDİ VE MANEVİ TEMİZLİK

Kazanım

Temizliği maddi ve manevi yönüyle kavrar.

Öğretici Notu

İslam dininin insanın dünya ve ahiret mutluluğunu hedeflediği, bunun için insan hayatının bütününe ilişkin temel koruyucu tavsiyelerde bulunduğu anlatılır. Huzurlu, sağlıklı ve nezih bir hayat için temizliğin önemi izah edilir. Gerek kişisel açıdan gerek doğa ve sosyal çevre açısından temizliğin bir zorunluluk olduğu vurgulanır. Kur'an-ı Kerim ve hadislerin temizlik hususunda belli ilkeler ortaya koyduğu ve ibadetlerin birçoğu için temizliğin bir ön şart olduğu ifade edilir.

İslam dininde temizliğin maddi ve manevi temizlik olmak üzere ikiye ayrıldığı anlatılır. Maddi temizliğin hem dinen bazı ibadetlerin yapılmasına engel olan kirlerden temizlenmeyi hem de sağlıklı bir hayat için uyulması gereken beden temizliği ve çevre temizliği gibi fizikî temizliği kapsadığı belirtilir.

Maddi temizliğin beden temizliği, elbise temizliği, mekân temizliği, çevre temizliği gibi gözle görülebilen kirlerin temizlenilmesi anlamına geldiği anlatılır. Dinimizin manevi temizliğe de son derece önem verdiği izah edilir. Zira dinimiz temelde insanın manevi kir olarak nitelendirilebilecek olan kötülüklerden uzak kalmasını öğütler, herhangi bir şekilde bunlara bulaşmışsa da bunlardan arınmasını önceler. İslam, manevi temizliği, çirkin ve kötü hasletleri terk edip (hırs, haset, gösteriş, kibir, yalan söylemek vb.) güzel ahlakla bezenmek olarak niteler.

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel Oyun, Anlatım, Materyal Hazırlama

Materyal

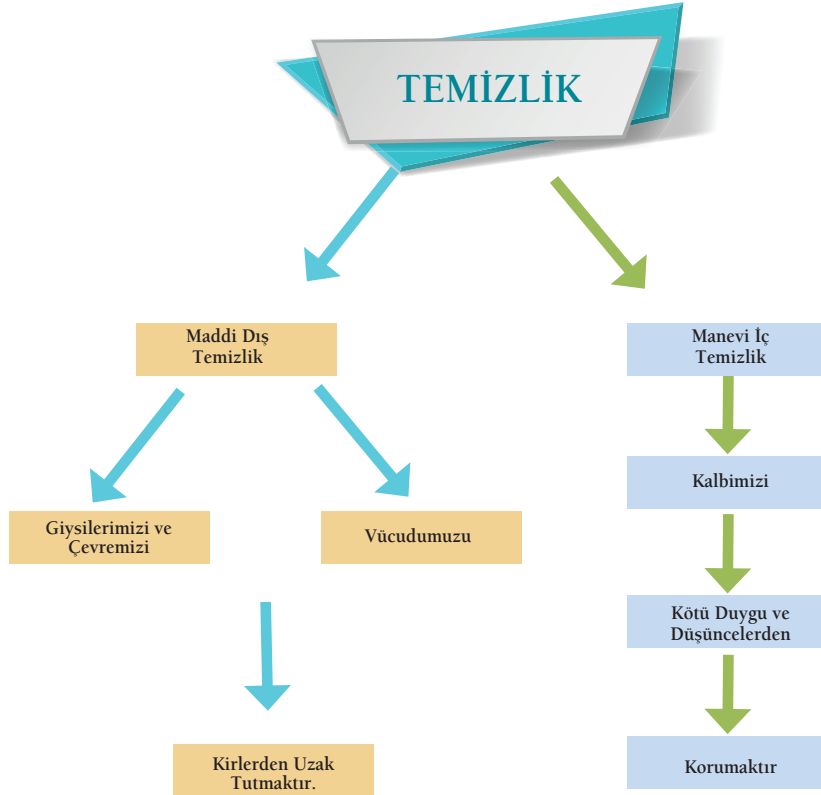
Kâğıt havlu, renkli kartonlar, makas, yapıştırıcı

Etkinlik

Öğretici, odanın duvarına ekte yer alan afişi asar ve afişte bahsedilen konularla ilgili çocuklara açıklamalar yapar. Sonra çocuklara, bir etkinlik yapacaklarını söyler ve bunun için yanında getirmiş olduğu kâğıt havluyu çıkarır. Kâğıt havluyu parçalara ayırmadan çocuklara verir ve çocuklardan her bir parçaya temizlikle ilgili şiir, hikâye, öneri, atasözü, resim, temizlik maddesi ismi vb. yazmalarını ister. Böylece kâğıt havlu bütün sınıfın elinde dolaşır ve elden ele dolaşırken her çocuk yazılanları okur. Çocukların tıkanıdığı yerde öğretici önerilerde bulunur. Etkinliğin sonunda kâğıt havlu güzel bir şekilde sarılır ve saklanır. Son olarak ise ekte verilen kavram haritası renkli kartonlar kullanılarak çocuklara yaptırılır ve duvara asılır.

Değerlendirme Soruları

1. Manevi temizlikten ne anlıyorsunuz?
2. Akıl ve kalp temizliği nasıl olur?
3. Maddi ve manevi temizlik arasındaki ilişki nasıldır?

Günün Mesajı

“Şüphe yok ki, Allah, tevbe edenleri
de, (maddi - mânevi kirlerden)
temizlenenleri de sever...”

(Bakara, 2/222)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

3. ABDEST VE GUSÜL

Kazanım

Abdest ve gusül almayı bilir.

Öğretici Notu 1

Abdestin alınışı ve abdesti bozan durumlar ayrıntılı bir biçimde anlatılır. Gusül abdesti ile ilgili gerekli teorik bilgi paylaşımı yapılır. Gusül abdestinin farzları, gusül abdestinin alınışı, gusül abdestini gerektirecek durumlar, gusül abdestinin dinî açıdan taşıdığı değer gibi konularda gerekli bilgilendirme yapılır.

Yöntem ve Teknikler

Anlatım

Materyal

Çalışma kâğıdı (fotokopi ile çoğaltılmış)

Etkinlik 1

Daha sonra öğretici daha önce fotokopi ile çoğalttığı çalışma kâğıdını çocuklara dağıtır ve çocuklar öğretici rehberliğinde çalışma kâğıtlarını uygun şekilde doldurur.

Değerlendirme Soruları

1. Abdestin farzları nelerdir?
2. Abdest ve gusül arasındaki farkları açıklayabilir misin?

Günün Mesajı

“Müminin ziyneti (nuru) abdest suyunun ulaştığı yere kadar varır.”

(Müslim, Taharet, 40)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

ÇALIŞMA KÂĞIDI

FARZ	ABDEST	GUSÛL
Elleri kollar ile birlikte dirseklere kadar yıkamak		
Ağza su vermek		
Başı mesh etmek		
Ayakları yıkamak		
Burna su vermek		✓
Tüm vücudu yıkamak		
Yüzü yıkamak		

Yöntem ve Teknikler

Eğitsel oyun

Materyal

Renkli soru kartları

Etkinlik 2

Önceki etkinlikte öğretici temizlik kavramlarını anlatmıştır. Abdest ve guslün alınışını anlatmıştır. “Bu derste temizlik kavramları üzerine bir canlandırma yapacağız sizinle. Bakalım geçen haftadan neler hatırlıyoruz?” der ve önceden hazırladığı kartları açık bir şekilde masanın üstüne dizer. Kartların bir yüzünde resim, diğer yüzünde abdest ve gusül ibadetinin yapıış aşamalarını anlatan şu kavramlar örnekte verildiği gibi yer alır:

Abdest (Ağız-Burun- Yüz-Kollar- Baş-Ayaklar)

Gusül (Ağız-Burun-Bütün Vücut)

Çocuklar iki gruba ayrılır. Birinci gruptakiler sıra ile masa üstünden istedikleri bir kartı alıp yakalarına takar ve yerlerine geçerler. Ellerindeki kartlarda şöyle cümleler yazıyordu: “Canlandırma yapmaya hazır mısınız? Sen bir ağızsın ve abdest organlarından birisin. Sıran gelince bize abdestteki durumunu anlat.”

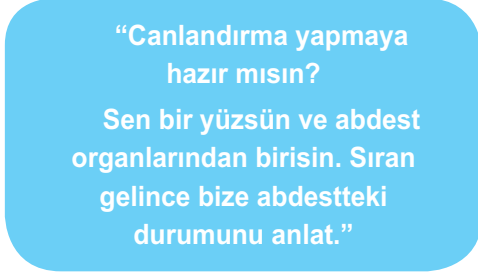
Öğretici sınıfta hâkimiyeti sağlar. Şimdi “İlk arkadaşımız tahtaya çıkacak ve kendini bize tanıttacak.” der. Çocuğun 1 dk. içinde ağız diğer çocuklara anlatması gerekir. Bunun için sadece sözlü anlatım kullanacaktır. Verilen süre içinde kendi görevini tanıtan ve doğru sıralama ile tahtaya çıkan çocuk yerine geçer. Sırasını karıştıran yahut doğru ifade edemeyen çocuk yanılır, sırasını başka bir arkadaşına devreder.

Öğretici gerektiğinde küçük yönlendirmeler yapar. Gerekirse kendisi bir organı canlandırarak o organın abdestteki görevini çocuklara anlatabilir.

Ağız: Ben abdest ve gusüldeki organlardan biriyim. Peygamber benim her namaz öncesi diş fırçası ile temizlenmemi tavsiye etmiştir. Abdest alınırken ve gusülde bol su ile temizlenirim. Farz için bir defa sünnet için üç defa yıkanmam gerekir.

Aynı şekilde burun, yüz, kollar, baş ve ayakları temsil eden çocuklar da, bu organların abdest ve gusüldeki görevlerini anlatır. Anlatım bittikten sonra yıkanması gereken organları temsil eden çocuklar abdest sırasına göre dizilir ve görevlerini son bir kez aynı sırayla canlandırır.

Kart Örneği:

Kartın Ön Yüzü

Kartın Arka Yüzü

Değerlendirme Soruları

1. Gusül abdestinin fazları nelerdir?
2. Gusül abdesti nasıl alınır?
3. Hangi durumlarda gusül abdesti gerekir?
4. Abdesti ve guslü bozan durumları açıklayabilir misin?

Günün Mesajı

“Bir kimse abdest alır ve güzelce abdest almaya özen gösterir, ardından da namaz kılırsa, bu abdest ile namaz arasında işlediği (günahlar) o namazı kılıncaya kadar mutlaka bağışlanır.”

(Buhari, Vudû', 24)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.

4. MANEVİ ARINMA: TÖVBE

Kazanım

Tövbenin manevi temizlik olduğunu bilir.

Öğretici Notu

Maddi kirlerden, temizliğe riayet etmekle, dengeli beslenmekle, zararlı alışkanlıklara müptela olmamakla; manevi kirlerden ise tövbe ederek, Rabbimizin emirlerine uyararak, yasaklarından kaçınarak kurtulduğumuz izah edilir. "...Şüphesiz ki Allah, çok tövbe edenleri sever, çok temizlenenleri sever." (Bakara, 2/222) ayeti ile konu açıklanır. İçten ve samimi yapılan tövbe hem bir ibadettir hem de kaybedilmiş değerleri yeniden kazanma vesilesidir. Tövbe, pişmanlık demektir. Yapılan yanlış ve hatalara tekrar tekrar düşmemektir. İnsanlar isteyerek veya istemeyerek günah işleyebilirler. Önemli olan hatalarımızın, günahlarımızın farkına varıp, pişman olmak ve bir daha yapmamaya çalışmaktır. Sevgili Peygamberimiz; "Allah'ım! Sen affedicisin, cömertsin, affetmeyi seversin, beni de affet." (Tirmizi, Deavât, 84.) duasını çokça yapmıştır. Tövbe ederken özel bir yere, zamana veya bir aracıya gerek yoktur. Ancak geciktirmeden hemen pişman olunmalı ve tövbe ertelenmemelidir. Tövbede üç şart vardır:

1. Günahı terk etmek
2. Yaptığına pişman olmak
3. Bir daha yapmamaya karar vermek

Bunların dışında bir de insanın üzerinde kul hakkı varsa o kişiden helallik istemek ve hakkı iade etmek gerekir.

Yöntem ve Teknikler

Soru-Cevap

Materyal

Resim kâğıdı, sulu boya, su, bardak

Etkinlik

Öğretici, bütün çocuklara resim kâğıdı dağıtıp bir çalışma yapacaklarını söyler. Bu çalışma için bir hadis-i şerif okuyacağını ve bu hadisten anladıklarını basitçe sulu boya ile resmetmelerini ister. Sulu boyalar ile su dolu bardaklar önceden hazırlanır ve hep birlikte başlanır.

Öğretici hadis-i şerifi okur: “Allah’ım! Beyaz elbiseyi kirden temizlediğin gibi kalbimi günahlardan arındır” (Nesai, Gusül 4) buyurmuştur der ve çocuklara anladıklarını resim yapmalarını ister. Çocuklar arasında dolaşırken sulu boyanın karışmış olduğu renkli suyu halıya döker. Çocuklara, halımız kirlendi ve bu yaptığımdan üzüntü ve pişmanlık duyuyorum. Şimdi ne yapmalıyım? diye sorar. Tabi ki su ve deterjanla burayı yıkamalıyız, der. Ve getirdiği malzemelerle temizliği yapar. Hayatımızda da bazen yanlış ve hatalı davranışlarımız olabilir. Ama Rabbimiz bize tövbe gibi bir temizlik yolu bahsetmiş, günahlarımızdan, hatalarımızdan tövbe ile temizlenebileceğimizi söylemiştir. Yüce Allah, Kur’an ve Hz. Peygamber vasıtasıyla insanların hangi günahı işlerse işlesinler pişman oldukları, tövbe ettikleri, samimi bir şekilde af diledikleri zaman tövbelerini kabul edeceğini bildirmiştir. Peygamber Efendimiz “Günah ilk defa yapıldığı zaman kalpte bir siyah nokta yani kara bir leke olur. Eğer sahibi pişman olur, tövbe ve istiğfar ederse kalp yine parlar. Tövbe etmez de günah tekrarlanırsa, o leke de artar, sonra arta arta bir dereceye gelir ki, leke bir kılıf gibi bütün kalbi kaplar.” (Tirmizi, Tefsîru’l-Kur’ân, 83) buyurarak tövbenin temizleyici olduğunu belirtmiştir. Diğer bir hadiste “Kul samimi bir şekilde, gönülden, bir daha o hataya dönmek üzere tövbe ettiğinde o hatayı hiç yapmamış gibi olacağını” yine Peygamberimiz bize müjdelemiştir” der. Bu açıklamalardan sonra öğretici çocukların da konuyla ilgili görüşlerini alır ve ellerindeki resmi tamamlamalarını ister.

Değerlendirme Soruları

1. Tövbe ne demektir?
2. Ne zaman ve nasıl tövbe etmeliyiz?
3. Tövbe edersek ne olur?

Günün Mesajı

“Günah işleyenlerin en hayırlısı
tövbe edenlerdir.”

(İbn Mâce, Zühd, 30)

Kapanış

Grup üyelerine paylaşımları için teşekkür edin.
Herkesin aklında kalan mesajı paylaşmasını isteyin.
Konuyla ilgili varsa sorularını alın ve cevaplayın.
Bir sonraki konunun başlığını verin ve vedalaşın.